

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Mieczysława Aleksandra

Nazwisko: Ćwiklińska

Nazwisko rodowe: Trapszo

Miejsce urodzenia: Lublin

Data urodzenia: 01-01-1880

Imię ojca: Marceli

Imię matki: Aleksandra

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta i mikrofilm z akt kontrolno-śledczych MBP/KdsBP/MSW (zasadniczą część wytworzono w latach pięćdziesiątych XX w.), obejmujące dokumentację śledztwa wszczętego przez MBP oraz materiały operacyjne Departamentu III MBP/KdsBP/MSW dotyczące organizacji „Kraj”, w tym postępowania w sprawie znalezienia sprawców zabójstwa Stefana Martyki - warszawskiego aktora, a zarazem członka PZPR i komunistycznego propagandzisty, m.in. spikera audycji propagandowej w Polskim Radiu pn. „Fala 49”. Został on zabity przez członków organizacji „Kraj” 09.09.1951 w Warszawie. W ramach szeroko zakrojonych działań, ujętych w planie z 26.09.1951 i jego uzupełnieniu z 02.10.1951, sporządzono m.in. „Wykaz osób, które utrzymywały kontakty” z zabitym. Przy każdym z wymienionych wskazano też „charakter kontaktu” oraz dodatkowe uwagi. Pod poz. 24 tego zestawienia wpisano Mieczysławę Ćwiklińską. W odniesieniu do osób, wśród których umieszczono jej imię i nazwisko, ich kontakty z nieżyjącym określono jako „stosunki towarzyskie” (przy poz. 14 odnotowano także: „był na przyjęciu 8.9.[19]51 r.” – ze „znośnikami” do kolejnych wpisów, w tym poz. 24; brak innych danych na temat tego wydarzenia, jedynie w jednym z punktów uzupełnienia do planu przedsięwzięć wpisano: „wyjaśnić szczegóły zabawy, która rzekomo odbyła się w nocy z dn. 8. na 9. IX). Informacje o poszczególnych osobach ujętych w wykazie uszczegółowiono w dodatkowym zestawieniu, w którym zawarto ich dalsze dane personalne, miejsce zamieszkania i pracy, zawód - przy Mieczysławie Ćwiklińskiej wpisano m.in.: „Aktorka Teatru Polskiego” (brak daty opracowania i podpisu opracowującego wykazy osobowe).</p>		<p>Akta o sygn. IPN BU 0330/158, t. 8 (4574/III), mikrofilm o sygn. IPN BU 01251/11 (2417/3).</p>

Akta i mikrofilm z materiałów operacyjnych Departamentu III KdsBP z 1955 roku, dotyczących akcji „wzywania” Polaków przebywających na Zachodzie do powrotu do kraju. Znajdują się tu m.in. wykazy osób mieszkających w PRL, mających reprezentować różne środowiska, popularnych, znanych z dokonań, cieszących się autorytetem społecznym, czy należących do „aktywu partyjnego i państwowego”, które wytypowano według tego typu kryteriów, aby wystąpić do nich w sprawie podpisania odezwy, wzywającej rodaków na emigracji do powrotu do Polski oraz dane tych, którzy złożyli już podpisy pod takim apelem (tzw. „Apel 48”). Do kilku roboczych zestawień, obejmujących osoby, których podpisy chciano by pozyskać, wpisano (znaną i lubianą) aktorkę Państwowego Teatru Polskiego w Warszawie – Mieczysławę Ćwiklińską. Jej dane umieszczono w punktach wykazów pn.: „Proponowane nowe nazwiska”, „Literaci, publicyści, artyści”, „Warszawa” (jako miejsce zamieszkania).

Akta o sygn. IPN BU 00231/116, t. 1 (761/IV), mikrofilm o sygn. IPN BU 01355/112 (761/4).

Akta paszportowe Mieczysławy Ćwiklińskiej (w części kwestionariuszy paszportowych wpisywała imiona: Mieczysława Aleksandra) nr Es 28949, zawierające dokumentację z lat 1947-1957, tj. z okresu jej zamieszkania i pracy w Krakowie (od maja 1945), a potem w Warszawie (wróciła tam na stałe w 1950). Znajdują się tu dokumenty, jakich złożenia wymagano od niej w związku z wyjazdami za granicę w celach zawodowych/służbowych. Dotyczą one następujących wyjazdów M. Ćwiklińskiej: 1947 - Czechosłowacja, produkcja filmowa, 1954 - ZSRR, występy z warszawskim Państwowym Teatrem Polskim, 1957 - Wielka Brytania, „tourné artystyczne”. Zgodnie ze wspomnianymi wymogami, oprócz m.in. podania i kwestionariusza paszportowego, zaświadczeń, zezwoleń i ewentualnych innych dokumentów „stwierdzających potrzebę wyjazdu”, do organu paszportowego należało każdorazowo złożyć życiorys. Akta zawierają odręczne życiorysy M. Ćwiklińskiej, obejmujące szczegółowe dane na jej temat (od przełomu XIX/XX w.), w tym odnośnie rodziców i stanu rodzinnego, wykształcenia, miejsc jego zdobywania, pracy zawodowej - od debiutu w 1900 roku, poprzez okres I i II wojny światowej, aż do kolejnych powojennych angaży. W odniesieniu do lat 1939/1940-1944 i okupacji niemieckiej odnotowała w życiorysie z 1947: „nie występowałam wcale”, zaś w 1954 poszerzyła jeszcze informacje: „w okresie okupacji, nie chcąc grać w teatrze, pracowałam w kawiarni >Bodo< wraz z moimi koleżankami, a od 1940-44 w kawiarni spółdzielczej >U Aktorek<”. Podała też przynależność organizacyjną, tj. członkostwo w Związku Artystów Scen Polskich od jego powstania (od 1920 – „członek zasłużony”), wymieniała otrzymane odznaczenia (także w okresie międzywojennym), wskazała, że w 1946 Minister Kultury i Sztuki mianował ją „honorowym członkiem Rady Teatralnej”. Do dokumentacji paszportowej dołączono też m.in. odpis (nie datowanej) opinii na temat M. Ćwiklińskiej, jaką podpisali Dyrektor Państwowego Teatru Polskiego w Warszawie oraz „I Sekr[etarz].” (zapewne komórki PZPR w Teatrze), o treści: „Ćwiklińska Mieczysława - wybitna zasłużona aktorka. Wielokrotnie odznaczana. Bezpartyjna. Nie bierze udziału w życiu politycznym i społecznym n/teatru. Pod względem etyczno-moralnym bez zastrzeżeń”.

Akta o sygn. IPN BU 1532/9822 (Es 28949).